

Handlingsplan for Ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak 2021

Februar 2021

Handlingsplan 2021

[Tittel (norsk/engelsk)]

Årstell
2021

Ansvarlig avdeling:
Ressursavdelingen

Emneord:
Ordringen for
fiskeforsøk og
utviklingstiltak
Totalt antall sider:
24

Arkivsaksnummer:
[Arkivsaksnummer]

Dato utgitt:
19. februar 2021

Saksansvarlig:
Anne Kjos Veim

ISSN/ISSB:
[ISSN/ISSB]

1. Formål og virkeområde

Formålet med ordningen er å fremme utvikling i norsk fiskerinæring som kan bidra til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskeressursene.

Ordnningen skal så langt det er mulig søke å koordinere sin virksomhet med andre utviklingstiltak og forskning som har relevans for ordningens virkeområde. Prosjekt av ren forskningsmessig karakter faller utenfor ordningen.

Støtte over ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak skal fortrinnsvis gå til tiltak innenfor følgende hovedområder:

- I. Miljørelatert virksomhet, for eksempel opprensning av tapte fiskeredskaper (herunder tapte garn) og beskyttelse av korallrev for å hindre ressursødeleggelse og miljøskadelige virkninger av fisket.
- II. Veiledning og bistand, for blant annet å sikre at reguleringer iverksettes og fiske gjennomføres ut fra hensynet til ressursvennlig og rasjonell beskatning av fiskebestandene.
- III. Utprøving av fiske- og fangstmetoder for regulerings- og kontrollformål, for blant annet å kunne ivareta enkelte næringsrelaterte forvaltningsoppgaver i forhold til utprøving og innføring av ny og mer effektiv teknologi.
- IV. Fiskeforsøk, hvor blant annet formålet kan være å undersøke mulighetene for kommersiell utnyttelse av lite utnyttede arter.

2. Budsjett og administrative forhold

Tabell 2.1: *Disponible midler for 2021 (eksklusiv. mva).*

Forskjell i inntektskrav og utgiftsbevilgning	kr	4.820 000
Post 21 minus 5 mill til marin forsøpling	kr	11 600 000
Post 22	kr	6 180 000
Sum disponibelt til nye prosjekter i 2021	kr	22 600 000

Statsbudsjettet 2021 og Tildelingsbrev til Fiskeridirektoratet legger rammene for Handlingsplanen. Her fremgår det blant annet at det er knyttet merinntektsfullmakt til post 21, og at Nærings og fiskeridepartementet med dette delegerer fullmakten til

Fiskeridirektoratet. Videre fremgår det at 5 millioner fra post 21 skal gå til arbeidet mot marin forsøpling. Fiskeridirektoratet vil rapportere ordningens virksomhet til Nærings- og fiskeridepartementet i de ordinære rapporteringssystemer.

Koronapandemien har medført at flere prosjekter i 2020 ikke kunne gjennomføres, men måtte utsettes til 2021. Disse må det således tas høyde for i budsjettet for 2021. Videre må det være personellmessige ressurser til å utføre både nye og utsatte prosjekt. Utviklingsseksjonen har fått en styrket bemanning i 2021. De utsatte prosjektene er inkludert i Handlingsplanen for 2021.

En betydelig andel av planlagte prosjekt for 2021 inkluderer sjøgående aktivitet og noen av disse er i samarbeid med andre aktører. Det er en uforutsigbar situasjon med hensyn på restriksjoner knyttet til den pågående pandemien. Det meste ser lysere ut for 2021 med hensyn på å kunne gjennomføre aktivitetene som planlagt eller med mindre justeringer i aktiviteten. Det er likevel slik at pandemien har vist oss uforutsigbare sider og det er rimelige å ta høyde for at spesielt første halvdel av 2021 også vil medføre restriksjoner som kan være utfordrende for noen av aktivitetene. Hoveddelen av vår toktaktivitet vil finne sted i andre halvår og med prognosene med hensyn på vaksinerings håper vi at pandemien er tilstrekkelig slått tilbake til at vi kan få gjennomført vår aktivitet tilnærmet som planlagt i 2021.

3. Prioriteringer for 2021

Prioriteringer innenfor ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak gjøres på bakgrunn av føringer i Tildelingsbrev 2021 fra Nærings- og fiskeridepartementet samt prioriteringer i fiskeritabellen i økosystembasert fiskeriforvaltning. For noen prosjekter er også bestandstabellen i økosystembasert fiskeriforvaltning sett hen til.

Under kapittel 2, Overordnede utfordringer og prioriteringer i Tildelingsbrevet finner vi følgende tekst:

Marin forsøpling er en økende utfordring. Fiskeridirektoratet skal derfor fortsette arbeidet med å forebygge spøkelsesfiske og annen forsøpling fra fiskeri- og havbruksnæringene.

Arbeidet med marin forsøpling er videre utdypet under kapitlet om Marin arealforvaltning og marin forsøpling i Tildelingsbrevet:

Arbeidet mot marin forsøpling blir stadig viktigere både globalt og nasjonalt. Det nasjonale arbeidet er koordinert av Klima- og miljødepartementet. Fiskeridirektoratet har forvaltningsansvar for fiskeri, havbruk og fritidsfiske, og arbeider for å forebygge og rydde opp marin forsøpling fra alle disse tre gruppene. Fiskeridirektoratet skal videreføre og styrke dette arbeidet i 2021 i tråd med sin flerårige handlingsplan for feltet og regjeringens mål om å videreutvikle ordningen for innmelding av tapte fiskeredskap og innføre en tydeligere merking av fiskeutstyr.

Fiskeridirektoratets flerårige handlingsplanen mot marin forsøpling som er omtalt i Tildelingsbrevet vil etter planen være klar 1. mars. Den vil omfatte tiltak innen yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur. Prosjekter som allerede er i prosess, som opprenskning av tapte fiskeredskap, merking av fiskeutstyr og videreutvikling av ordningen for innmelding av tapte fiskeredskap vil inngå i handlingsplan for fiskeforsøk og utviklingsplan og er beskrevet nedenfor i kapittel 4.

I Tildelingsbrevet under prioriterte aktiviteter innenfor havressursforvaltning sies det:

Fiskeridirektoratet skal i tillegg til sine forvaltnings- og reguleringsoppgaver bidra til utvikling og bruk av fiskeredskap med sikte på å unngå utkast og uønsket fiskedødelighet, som fangst under minstemål og uønskede arter.

I kapittel 4 nedenfor beskrives flere prosjekt som følger opp denne føringen fra departementet, blant annet prosjekter innenfor torsketråd og snurrevad.

Tildelingsbrevet fokuserer også på lokale og datafattige bestander:

Direktoratet skal også arbeide for at lokale bestander høstes bærekraftig, blant annet gjennom områdereguleringer og regulering av redskapsbruk i kystnære områder. Direktoratet skal samarbeide med Havforskningsinstituttet om prioriteringer og tiltak for forbedret kunnskapsgrunnlag og rådgiving for datafattige bestander av fisk, krepsdyr og sjøpattedyr.

Vi foreslår i kapittel 4 oppfølging av flere lokale fiskerier på datafattige bestander for å sikre at bærekraftig redskapsbruk, blant annet oppfølging av sjøkrepsfisket, rekefiske med teiner i Porsanger og Tanafjorden og fisket etter kongsnegl.

Fiskeritabellen i økosystembasert fiskeriforvaltning fokuserer på eventuelle utfordringer knyttet til arts- eller størrelsesselektivitet, bidødelighet (inkl. uregistrert dødelighet som følge av kontakt med fiskeredskapen), utkast eller uheldige påvirkninger på bunnhabitat. Fiskeritabellen danner grunnlag for prioriteringer av tiltak med sikte på forbedringer av disse utfordringene. Ordningen for fiskeforsøk og utviklingstiltak har et noe bredere fokus, og det vil derfor kunne være prioriteringer i handlingsplanen som ikke hører inn under fiskeritabellen.

Tabell 3.1: Oversikt over prosjektene i Handlingsplan 2021 med tilhørende budsjettramme

Kapittel	Prosjekt	Budsjett	Tidsramme	Ansvarlig	Referanse til tema i Fiskeritabellen
4.1	Hav og kyst - opprensning av tapte fiskeredskaper	6 500 000	3 og 4 kvartal	Gjlan	Bidødelighet
4.2	Lokale områder - opprensning av tapte fiskeredskaper	1 500 000	2, 3 og 4 kvartal	Baar	Bidødelighet
4.3	Materialvalg i fiskredskap vs bruk av plastkomponenter	100 000	3 og 4 kvartal	Baar	Bidødelighet
4.4	Merking av selve redskapen	500 000	Hele året	Gjlan	Bidødelighet
4.5	Enklere rapportering av tapt redskap	50 000	Hele året	Klska	Bidødelighet
4.6	Snøkrabbe	750 000	1, 2 og 4 kvartal	Gjlan	Bidødelighet, Seleksjon og utkast
4.7	Teinefiske etter reker	50 000	3 kvartal	Dalil	Seleksjon og utkast
4.8	Estimere omfang av utkast (drgrad)	600 000	Hele året	Baar, Hiber	Seleksjon og utkast
4.9	Filmprosjekt	1 400 000	1, 2 og 4 kvartal	Baar	Bidødelighet
4.10	Kolmuletrål, tiltak mot sprengning	2 500 000	1 kvartal	Dalil	Seleksjon og utkast
4.11	Seleksjon stormasket trål og snurrevad	3 800 000	3 og 4 kvartal	Dalil	Seleksjon og utkast
4.12	Sjøkreps	400 000	2, 3 og 4 kvartal	Klska	Seleksjon og utkast
4.13	Seleksjon reke-trål	2 700 000	Hele året	Dalil	Seleksjon og utkast
4.14	Forvaltningsoppfølging av mesopelagisk fiskeri	50 000	2, 3 og 4 kvartal	Gjlan	Seleksjon og utkast
4.15	Oppfølging av forsøksstillatelser bl a sjøpølse	50 000	Hele året	Baar	Seleksjon og utkast

4.16	<i>Industritrål, excluder og rist i annen trål</i>	1 500 000	2 og 3 kvartal	<i>Dalil</i>	<i>Seleksjon og utkast</i>
4.17	<i>Fiskeredskap, skisser</i>	100 000	1 kvartal	<i>Klska</i>	
4.18	<i>Kongsnegl</i>	50 000	2 og 3 kvartal	<i>Baar</i>	<i>Seleksjon og utkast</i>
	<i>Sum</i>	22 600 000			

4. Nærmere om prosjektene i 2021

Nedenfor følger en beskrivelse av de enkelte prosjekt.

4.1. Hav og kyst - opprensning av tapte fiskeredskaper

Betydelige mengder garn og teiner som er mistet under fiske blir fjernet gjennom det årlige opprensningstoktet. I tillegg blir det tatt opp betydelige mengder andre redskaper som liner, snurrevad, not, tauverk, trålvaier, anker og dregger m.v. Erfaring har vist at opprensning generelt utover fokus på garn også er viktig av hensyn til å fjerne tapte redskaper som representerer en ny fare for ytterligere fastheking med påfølgende tap. Foruten fokus på skjult beskatning av fisk og skalldyr utgjør tapene også en forsøpling av det marine miljøet.

Det har blitt gjennomført årlige opprensningstokt siden starten på 1980 tallet. I løpet av de siste 7 årene har det blitt tatt opp over 700 km med tauverk og liner, nærmere 13 000 teiner og 5 600 garn, samt betydelig mengder av andre redskaper og redskapskomponenter. En del av dette er levert tilbake til eier underveis i toktet, samt noe til gjenvinning. Redskaper og komponenter som det ikke forefinnes rasjonelle gjenvinningsløsninger for er levert til deponi.

Toktets varighet 2020 er det lengste (52 døgn) som noen gang er gjennomført, men det er også store avstander og mange prioriterte områder som skal dekkes. En god fremdriftsplan er således viktig, men det er utfordrende å få dette til å passe sammen med stengningsperioder for blåkkeite, snøkrabbe og kongekrabbe, slik at opprensningen kan gjennomføres effektivt. For 2021 er det ikke funnet en sammenfallende tidsplan med Havforskningsinstituttet med hensyn på stengningsperioder for bestandsestimeringstokt av kongekrabbe og opprensning. Dette vil mest sannsynlig medføre redusert opprensning i Finnmark.

Opprensningen vil ellers bli gjennomført vekselvis mellom fiskebanker kyst-/fjordområder på prioriterte områder med basis i meldinger om tapte fiskeredskap og områder hvor det erfaringsmessig mistes fiskeredskaper.

Til å gjennomføre opprenskingsoppdraget vil det bli leid ett fartøy som er rigget for å kunne utføre tråling, slik fartøyet også er tilpasset og arrangert for sokning, samt effektiv om bord taking. Fartøyet vil bli utstyrt med egnet sokneutstyr. Det er viktig at fartøyet er tilstrekkelig stort for å redusere behov for lossing underveis, samt at dette minimaliserer tidsavbrudd for værforhold og kan håndtere alt sokneutstyr godt innenfor HMS hensyn for mannskap og toktpersonell. Prosjektet er miljørelatert ved å fjerne kilder til plastforsøpling og mulige kilder til mikroplast. Arbeidet bidrar også til å redusere skjult beskatning av fisk og skalldyr.

For å øke fiskerens mulighet til å følge med hvor det er blitt ryddet og hva som er fjernet, blir resultatene fra hver stasjon presentert i web basert kartløsning like etter toktslutt.

Håndtering/ avhending av betydelige mengder med snøkrabbeteiner og tilhørende taumengder har medført økte kostnader for prosjektet. For at dette ikke skal gå utover redusert tid til opprensning er det viktig at prosjektets ramme økes. Når det gjelder leiekostnader, så legges det til grunn en økning på lik linje med generell prisstigningen.

Budsjett over ordningen:

kr 6.500.000,-

4.2. Lokale områder - opprensning av tapte fiskeredskaper

Det er kjent at det årlig mistes mye fiskeredskap fra både yrkes- og fritidsfiske. Tapte fiskeredskap som står igjen på havbunnen, bidrar til en skjult beskatning av våre marine ressurser og på samme tid forsøples havet. Fiskeridirektoratet har hatt årlige opprensningstokt siden tidlig på 1980-talet, men disse toktene har primært vært rettet mot yrkesfisket på kommersielle fiskefelt, og som nevnt under 4.1 planlegges det for dette også i 2021. Samtidig vet vi at det mistes mye fiskeredskap fra kystnær fiskeriaktivitet i mindre eksponerte områder både fra yrkes- og fritidsfiske. Dette er tapte redskap som det årlige opprensningstoktet ikke omfatter.

Med bakgrunn i dette satte Fiskeridirektoratet i 2019 i gang et pilotprosjekt på kystnær opprensning i Hvaler- og Fredrikstadregionen ved hjelp av sokning og ROV. Dette arbeidet ble videreført med to nye pilotprosjekt i 2020, der det ene pilotprosjektet foregikk i Larvik – Tønsbergs regionen og det andre i Bergensområdet. Dette arbeidet ønskes videreført og videreutvikle gjennom to nye pilotprosjekt. Utvidelsen innebærer et prosjekt som skal teste ut opprensning i Oslofjorden, primært etter teiner ved bruk av ROV. Her vil toktet være spesielt rettet mot fritidsfiske. Det andre pilotprosjektet vil basere seg på mye samme metodikk, men vil være lokalisert i Rogaland og vil i enda større grad være rettet mot krepsefiske. Erfaringer fra 2020 viser at stenging av et området for faststående bruk øker effektiviteten på det lokale opprensningsarbeidet og dette skal etter planen også gjøres i pilotprosjektene i 2020. Det vil også være fokus på formidling av tokt og problemstillinger knyttet til redskapstap. Til sammen foreslås det å sette av 1 000 000 til å gjennomføre disse to pilotprosjektene.

I 2020 var det også planlagt et tredje tokt som skulle gå fra Stadt til og med Frohavet i Trøndelag. Dette toktet skulle i større grad enn tidligere pilotprosjekt omfatte innrapporterte tapte fiskeredskaper fra kystvaktssentralen (altså yrkesfiskere). Toktet ble avlyst grunnet korona, men det er et ønske å gjennomføre toktet i 2021. Derfor foreslås det å sette av 500 000 kr til dette toktet.

Lokal opprensning er ekstra utsatt for korona da det utføres på mindre fartøy der 1 meters regelen kan være utfordrende å opprettholde. Sesongen er også noe begrenset da toktet bør holdes unna høysesong for fritidsfiskere og hummerfisket. Derfor planlegges det for at minst ett tokt skal utføres i 2. kvartal og om koronasituasjonen ikke tillater å gjennomføre dette vil det være utfordrende å ta igjen prosjektet på høsten.

4.3. Materialvalg i fiskeredskap vs bruk av plastkomponenter

Marin forsøpling har mye fokus og fiskerinæringen må ta noe av ansvaret. Et av de mest omtalte områdene innen den europeiske fiskerisiden av marin forsøplingsproblematikken er utfordringen knyttet til gjenbruk og til materialgjenvinning. Fiskeredskap består av mange ulike komponenter som kan være svært vanskelig å separere. Dette gjør at utrangert fiskeredskap kan være kostbare å kvitte seg med og det ender ofte opp på deponi, forbrenningsanlegg eller etterlates andre steder. I de tilfellene det leveres til resirkulering er det kun deler av redskapet som går til materialgjenvinning, noe går til gjenbruk og resten ender på deponi eller forbrenning. Felles for disse løsningene er at det krever mye manuelt arbeid, plastsammensetningen er ofte ugunstig for gjenvinning og derfor er det kostbart.

Målet er at fiskeredskaper skal gå inn i et kretsløp som kalles «sirkulær økonomi». Dette betyr kort sagt at redskapet ikke kastes etter bruk, men inngår i et kretsløpet ved at vi etterstreber gjenbruk, ombruk og materialgjenvinning. Noe av det som nevnes er at fiskeredskaper må lages av færre materialtyper og at de ulike komponentene bør bli lettere å separere. Dette viser seg svært utfordrende i praksis da redskapen er designet for å kunne tåle stor og variert belastning samtidig som det skal fiske godt. For å informere om problemstillingen og drøfte mulige løsninger ønsker Fiskeridirektoratet å invitere til en arbeidsgruppe der fiskere, redskapsprodusenter, renovasjon- og resirkuleringselskaper og annen ekspertise er representert. Det vil arbeides for et samarbeid med Universitetet i Tromsø og SFI-en «*Centre for the development of biodegradable plastics in marine applications*». Formålet med prosjektet er å sette fokus på problemet og dra i gang en løsningsorientert diskusjon med næringen.

4.4. Merking av selve redskapen

Merking av fiskeredskap har så langt vært hovedsakelig regulert og fokusert mot eieridentitet på overflatevak, både for yrkesfiske og fritidsfiske. Kutting/ tap av overflatevak er en vanlig tapsårsak. Dermed kuttet også båndet til eieridentitet av fiskeredskapen. I en tid med fokus på sirkulær økonomi så ser vi at gjenbruk av fiskeredskaper fremstår som stadig viktigere. Størst sjans for gjenbruk vil det være når redskapen eller hovedkomponentene i redskapen er uskadet og når eier identifiseres ved gjenfunnet fiskeredskap. Det er også rimelig å forvente at eier opplever et større ansvar for å melde tapet av fiskeredskapen dersom identiteten følger redskapen.

På ovennevnte grunnlag ble det i 2019 foretatt en kartlegging av mulig merkemethoder som anses som relevante for bruk i norske fiskerier. Rapporten fra denne kartleggingen dannet grunnlag for samtaler med næringens organisasjoner, hvor det også ble foretatt et utvalg av metoder som skulle tas videre for uttesting i 2020.

Uttestingen av et utvalg merkemeter i kommersielle fiskerier er gjennomført av Sintef. Resultatene fra dette arbeidet viser at noen metoder er bedre egnet enn andre, resultatene viser også at for noen redskaper vil det være kortere vei til implementering, mens for andre redskaper anses det ikke å foreligge et tilfredsstillende resultat og det vil være behov for mer arbeid for å tilpasse dette bedre. I grove trekk så er det lettere å innføre merking for teineredskap, enn hva som er tilfelle for garn. Foreliggende erfaringer fra uttestingen vil det være naturlig å diskutere med næringsorganisasjonene, spesielt siden tilpasning og ulempe ved naturlig drift er en del av elementene som inngår i evalueringen.

Uttesting av RFID på hummerteiner

Uttesting av merking på blåkveitegarn

Med hensyn på det videre prosessen vil det bli arbeidet etter flere akser.

- Evaluere merkemeter og redskap, hvor resultat fra uttestingen ble funnet tilfredsstillende. Behov for justeringer samt vurdere frivillig uttesting i et større antall.
- Evaluere feil og svakheter for redskapsgrupper hvor merkemeter ikke ble funnet å fungere tilfredsstillende med sikte på justeringer og nye utprøvinger.

Omsøkte midler for 2021 vil således i all hovedsak være rettet ovennevnte oppgaver.

Mye av evalueringsarbeidet og dialogen med næringsorganisasjoner kan gjennomføres som planlagt uavhengig av eventuelle restriksjoner knyttet til pandemien. Videre tilpasning og eventuell uttesting før en begrenset implementering vil imidlertid kunne være avhengig av mulighet for fysisk tilstedeværelse på mindre båter og personlig oppfølging.

Budsjett over ordningen:

kr 500.000,-

4.5. Enklere rapportering av tapt redskap

I den politiske plattformen «Granavolden-plattformen» som ble publisert 17.01.2019, er det listet opp punkter Solberg-regjeringen vil fokusere på hva gjelder «Rent og rikt hav».

Her står det blant annet: *Videreutvikle ordningen for innmelding av tapte fiskeredskaper og innføre en tydelig merking av fiskeutstyr.*

Utøvelsesforskriften § 78 sier i dag at tap av redskap skal umiddelbart rapporteres til Kystvaktsentralen (tlf. 07611). Dette betyr at dersom fisker må kutte redskap eller ikke lykkes i å sokne etter redskapene må fisker ringe Kystvaktsentralen og oppgi følgende:

- a) fartøyets navn og kallesignal
- b) redskapstype
- c) redskapsmengde
- d) tidspunkt for tap av redskap
- e) posisjon for tap av redskap

Det finnes likevel løsninger som gjør det teknisk mulig å melde tap via plattformer som app, internett og direkte i kartplotter. Dette gjøres allerede i dag ved inn- og utmelding av setting av redskap, men melding om tapt redskap kan foreløpig ikke meldes via disse plattformene. En av hovedårsakene er at Kystvaktsentralen ikke kan ta imot og lagre slik tapsmelding via API.

Arbeidet impliserer flere aktører og det har pågått dialog mellom disse siden desember 2016 uten at det har kommet til en god løsning. Prosjektet tar sikte på løfte frem problemstillingene i prosjektet på et høyere nivå og finne ut om det er mulig å innføre tapsmeldingen på de ulike plattformene uten måtte være avhengig av en større systemoppgradering hos Kystvaktsentralen. Det vil sannsynligvis også være behov for en kartlegging av dataeiere og ansvarsområder, samt en undersøkelse av hvordan disse forholdene er i dag og hvordan det vil være i fremtiden.

Det vil være behov for ett eller flere arbeidsmøter, både mellom Fiskeridirektoratet og Kystvaktsentralen og mellom Barentswatch, Sintef og Fiskeridirektoratet.

Budsjett over ordningen: kr 50.000,-

4.6. Snøkrabbe

Teiner som fangstkonsept er laget som en felle med agn som luktstimuli for at mållart skal gå inn i fellen. En teine skal røktes for ta ut fangst innen rimelig tid. Nyere kunnskap viser imidlertid at det fleste teinetyper fortsetter å fange, selv uten luktstimuli, således bidrar tapte teiner i sterkere grad til spøkelsesfiske enn hva som tidligere ble antatt, selv om dette kan variere med en rekke faktorer. Ved implementering av rømningshull i teiner så vil en tapt teine ikke lenger være en langsiktig dødsfelle, men vil ha fri utgang.

Bruk av nedbrytbar bomullstråd er primær løsningen i konseptet med rømningshull. Gjennom uttesting og forsøk utført av Havforskningsinstituttet, så søkes det løsninger som er tilpasset ulike teinetyper som benyttes i det enkelte fiskeri samt varighet på sesong. Så langt er rømningshull implementert i hummerfiske og fiske etter taskekrabbe for fritidsfiskere.

I forbindelse med dette arbeidet så har det vært opprettet en referansegruppe med representanter fra Norges Fiskarlag, Kystfiskarlaget og fritidsfiskere. Disse var i høy grad premissgivende for metoder som skulle testes ut. Grunnet korona epidemien har det vært utfordrende å få til et evalueringsarbeid med referansegruppen i 2020.

Arbeidet med øvrige teinefiskerier har naturligvis dratt nytte og synergier av den kunnskapen som allerede er opparbeidet og erfaringene med implementeringen. Status for øvrige teinefiskerier som leppefisk, krepsefiske og taskekrabbe for yrkesfiskere er noe ulik, men løsninger for disse er uttestet og det foreligger forslag til løsninger hvor nærings- og fritidsfiskeorganisasjoner vil bli hørt, før implementering.

Løsninger med fluktåpning og rømningshull i fisketeiner er ikke ferdig uttestet og vil bli tatt videre i 2021.

For snøkrabbeteiner er det behov for en betydelig bredere, men samtidig målrettet innsats. Planlagt innsats i 2020 rettet mot rømningshull i regi av Havforskningsinstituttet fikk ikke ønsket kvalitet av blant annet korona hensyn. Utfordringen er som nevnt betydelig. Det er fra dette fiskeriet det tas opp den største mengden av tapte fiskeredskap gjennom det årlige opprenskingstoktet. Under opprenskingen i 2020 ble tatt opp 2 400 teiner (og 100 km tauverk) med en fangst på ca. 13 000 snøkrabber. Hvor mange tusen krabber som medgår før teinene er ufiskbare, kan det bare spekuleres i. Næringsaktørene er selv bedt om å ta grep for å redusere mengden som mistes, øke gjenfinningsinnsats samt melding av tap.

Med hensyn på at behovet for utviklingsarbeid med snøkrabbeteiner har en stor spennvidde, så var det naturlig med en dialog mellom forvaltning, havforskning og Fiskeri- og havbruksnæringsens forskningsfond om denne tematikken. Alle aktørene har planlagt disponering av midler til aktivitet rettet mot snøkrabbeteiner.

Midlene som avsettes over Ordningen og rettes mot snøkrabbeteiner vil spesifikt bli anvendt på.

- Uttesting av rømningshull ved bruk av bomullstråd. Arbeidet tilrettelegges som et samarbeid med Havforskningsinstituttet og midler skal primært være rettet mot fartøykostnader og oppfølging fra mannskap under uttesting. Dette skal være på plass og klart for uttesting ved sesongstart i januar 2021.
- Fiskeri- og havbruksnæringsens forskningsfond legger til rette for oppstart vinteren 2021, av et større prosjekt rettet mot snøkrabbeteiner, med flere delmål. Ett av delmålene er sortering/ seleksjon av snøkrabbe under minstemål som vil kunne bidra til økt overlevelse. Fiskeridirektoratet vil bidra både med vår kompetanse inn mot prosjektet som helhet og med finansiering inn mot arbeid som er forvaltningsrelatert. Havforskningsinstituttet planlegger også tokt med eget fartøy i juni 2021 som skal gjøre spesifikke forsøk rettet mot seleksjon

Budsjett over ordningen:

kr 750.000,-

4.7. Teinefiske etter reker i Tana- og Porsangerfjorden

Det er over noen år nå utviklet et teinefiskeri med hovedfokus på fiske i indre deler av Porsangerfjorden. Vi har lite kunnskap om dette fiskeriet med hensyn til seleksjon og bifangst. For å få økt kunnskap om dette fisket må vi komme oss ut på fiskefeltet for å få et bedre innblikk i fangst og seleksjonsegenskapene til teinene som blir benyttet, samt vurdere om det er mulig å se på tiltak som gjør at tapte teiner ikke kan fortsette å fiske over tid.

Budsjett over ordningen:

kr. 50.000,-

4.8. Estimere omfang av utkast (drgrad)

Urapportert ikke-landet fangst i norske fiskerier er på grunn av utkastforbudet for de fleste arter liten i forhold til mange andre land som tillater utkast. Ikke-rapportert og til dels ulovlig utkast kan imidlertid være vanskeligere å kvantifisere enn lovlig utkast. Norge som stor fiskerinasjon blir med jevne mellomrom utfordret til å kvantifisere og dokumentere mengdene som kastes ut død eller døende, og som ikke rapporteres. Dette har betydning for bestandsberegninger, miljømerking av fiskeriene og krav fra land som importerer sjømat fra Norge, og for å dokumentere potensialet for fremtidig utnyttelse av pt ubenyttede ressurser.

For å sikre fremdrift i arbeidet og publisering av etterspurt dokumentasjon så har Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet avtalt å delfinansiere kostnadene ved å engasjere en stipendiat over en 4-års periode ansatt ved Havforskningsinstituttet. Årlig samlet kostnad er ca. kr 1.200.000. Havforskningsinstituttet vil bidra med halvparten, kr 600.000, og den andre halvparten dekkes over Ordningen. Fdir og HI deltar i prosjektet med egne veiledere.

Budsjett over ordningen:

kr 600.000,-

4.9. Filmprosjekt

Sportsfiske (beste praksis fang og slipp), formidlingsprosjekt for å redusere dødelighet:

I Norge er det mange sportsfiskere som praktiserer «fang og slipp». For yrkes- og fritidsfiskere er det i noen sammenhenger krav om gjenutsetting av levedyktig fisk.

Det er stor usikkerhet knyttet til overlevelsen ved fang og slipp, men Havforskningsinstituttet har gjennomført flere forskningsprosjekter på området. I den forbindelse er det gjort erfaringer med håndtering av fisken under fang og slipp, og hvilke behandling som fører til høyest overlevelse. Dette ønsker Fiskeridirektoratet i samarbeid med Havforskningsinstituttet å formidle gjennom en eller flere korte filmer.

Støtten over ordningen skal dekke utgiftene knyttet til produksjon av slike filmer

Foreslått budsjett: 300 000

Bedre råstoff utnyttelse, informasjonsfilm om råstoff utnyttelse:

Fiskeriforvaltningen er kjent med at dårlig råstoffutnyttelse i både fritids- og turistfiske forekommer og dette er noe som ønskes å sette lys på. Derfor ønsker Fiskeridirektoratet å lage en informasjonsfilm med formål å vise fritids- og turistfiskere hvordan de på best mulig måte kan ta vare på råstoffet de tar opp av havet.

Kunnskapen er primært basert på erfaringer fra turistfiskebedrifter og tar for seg temaer som behandling og oppbevaring av fisken rett etter fangst og beste praksis for foredling av råstoffet ved ankomst til kai. Filmen skal lages relativt kort slik at den er tilpasset til sosiale medier der den skal formidles via Fiskeridirektoratets kanaler og andre som ønsker å sette lys på problemstillingen som turistfiskebedrifter og fritids / sportsfiske kanaler.

Filmen vil ikke føre til kostnader i form av filmopptak, utstyr og reise, da opptak vil foregå på samme sted, i samme fartøy med samme personell som fang og slipp filmen. Dermed vil kostnaden kun være knyttet til klipping, redigering og voice. Prosjektet vil dermed ha høy grad av synergi med fang og slipp filmen.

Foreslått budsjett: 100 000

Hvorfor rapportere skater og hvordan arts identifisere dem, formidlingsprosjekt for å bedre fangstrapportering av skater:

Gjennom ordningen 2020 ble det brukt 250 000 kr på å utarbeide en identifiseringsnøkkel for skater tilpasset yrkesfiskere. Dette var gjort for å bedre fangstrapporteringen av skater, som tradisjonelt rapporteres i en samlegruppe «annen rokke og skate». I sammenheng med denne nøkkelen ble det i revidert budsjett besluttet å sette av 200 000 kr til å lage en opplæringsfilm knyttet til behov for bedre rapportering av skater og rokker og hvordan den

nyutviklede identifiseringsnøkkelen skal brukes. Dette var ment som et substitutt for arbeidsgrupper/seminar med fiskere, som det ikke ble anledning til å gjennomføre på grunn av korona i 2020, men også filmprosjektet måtte utsettes på grunn av korona. Filmprosjektet foreslås gjennomført i 2021 isteden. Prosjektets formål er å øke bruk en av identifiseringsnøkklene og dermed bedre den svært begrensede dataen som foreligger på disse artene.

Foreslått budsjett: 200 000

Informasjonsfilm av relevante fiskeredskap og fiskeriaktivitet i Norge:

Fiskeriforvaltningen observerer stadig flere næringer som melder sin interesse i norske havområder, men ikke alle har like stor forståelse for fiskerinæringen og dens aktivitet i norske havområder. Da er det utfordrende å ha god sameksistens og konflikter kan fort oppstå. I et forsøk på å øke forståelsen i seismikkbransjen ble i 2010 laget et kompendium som beskriver redskap og fiskeriaktivitet i Norsk økonomisk sone (NØS). Dette kompendiet kan også være nyttig for andre næringer på havet, men har behov for en oppdatering i både innhold og ikke minst framstilling. Se kompendiet her:

<https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Rapporter/Beskrivelse-av-relevante-fiskeredskap-og-fiskeriaktivitet-i-Norges-OEkonomske-Sone>

På bakgrunn av dette ønsker Fiskeridirektoratet å lage en film med basis i dette kompendiet. Formålet er å gi nye og gamle næringer som opererer i NØS et innblikk i norsk fiskerinæring, mest bruket redskapstyper og aktivitet og på den måten øke forståelsen for fiskeriene og dermed reduserer konflikt. Filmen vil lages på norsk og engelsk.

Filmen vil i stor grad belage seg på gode animasjoner, men vil blandes med ekte bilder om koronasituasjonen tillater for å ta slike opptak. Det vil tilstrebes nær kontakt mellom fagpersoner på fiske og fiskeredskap og kommunikasjons kompetanse, men hovedkilden til informasjon er allerede skrevet ned i kompendiet «Beskrivelse av relevante fiskeredskap og fiskeriaktivitet i norsk økonomisk sone.»

Støtte over ordningen skal dekke utgifter knyttet til produksjon av en slik film.

Foreslått budsjett: 800 000

Budsjett over ordningen filmprosjekt: kr 1 400.000

4.10. Kolmuletrål, tiltak mot sprengning

Prosjektet fokuserer på å utarbeide mekanismer for å redusere faren for sprengning av trålposer i fisket etter kolmule.

Fisket etter kolmule med norske fartøy foregår i all hovedsak med pelagisk trål og i størst grad i havområdene vest av Irland og videre opp i færøysk sone.

Fiskeposen utsettes ofte for stor belastning som følge av store fangster. Den største belastningen inntreffer når posen er full når den kommer opp til havoverflaten. Årsaken til dette er de store trykkendringene som gjør at fisken får luft i svømmeblæren og volumet av fisk i fiskeposen øker og krever mere plass i fiskeposen. Er det da for lite plass til å kunne kompensere for volumøkningen så kan fiskeposen sprekke (sprenges). Konsekvensen av dette er tap av fangst og ødelagt fiskepose.

Prosjektet startet opp i 2018 med møter med næringen om problemstillingene i dette fiskeriet. Havforskningsinstituttet har det faglige ansvaret for prosjektet. I 2019 ble det fulgt opp med praktiske fiskeforsøk og logging av trålposer i fiske ved hjelp av sensorer som ble montert på trålen til seks kolmuletrålere.

På grunn av koronasituasjonen ble det ikke gjennomført forsøk som planlagt i 2020, men en vil ta opp tråden igjen i 2021 ved å fullføre fullskala forsøk på innleid fartøy. På grunn av prosjektets kompleksitet har en påregnet at forsøkene må gå over flere år. Resultatene fra forsøkene vil være viktige bidrag for om mulig å kunne treffe avbøtende tiltak for å begrense muligheten for sprengning av trålposer.

Utviklingsseksjonen vil bidra med penger til fartøyleie, personell og praktisk kompetanse inn i prosjektet.

Utviklingsseksjonen har fått avsatt 1000 tonn kolmule til forsøkene i 2021 for å kunne få gjennomført tilfredsstillende forsøk. Inntekt av kvotene skal gå tilbake til staten.

Det er behov for penger til fartøyleie, toktgodtgjørelse, reise m.v. Fartøyleie regnes til minimum kr. 150.000,- pr. døgn.

Budsjett over ordningen: inntil kr 2 500.000,-

4.11. Seleksjon stormasket trål og snurrevad

Seleksjon i trål:

Seleksjonsinnretninger i stormasket trål kom inn i reguleringene fra 01.01.1997 med sorteringsristsystemet Sort-X (norsk ristsystem som kan benyttes i alle typer stormasket

trål), og Sort-V (tilpasset russisk firepanels trål). Begge ristsystemene ble produsert i stål. Senere ble det laget en norsk variant av Sort-V rista som ble kalt Enkeltrist, og den siste varianten som ble utviklet var «flexiristen» som er produsert i plast og gummi. Stålristerne som først ble tatt i bruk var tunge å håndtere, fiskerne hevdet de var en sikkerhetsrisiko å bruke for mannskapet som jobbet på dekk under hiving av trålen, spesielt i dårlig vær. Det ble således i startfasen besluttet at en ikke behøvde å bruke disse ristsystemene når været var så dårlig at Kystvakten ikke kunne borde for inspeksjon, det ville si ca. liten kuling. Rundt år 2000 utarbeidet en student ved Fiskerihøgskolen i Tromsø et ristsystem i plast med gummi tverrband, ristene ble ferdig utviklet ved Sintef i Trondheim og fikk benevnelsen «flexirist». Resultatene fra forsøkene med dette ristsystemet viste gode resultater som var på linje med resultatene fra stålristerne. Bestandssituasjonen for de viktigste bunnfiskartene var på et mye lavere nivå den gang ristsystemene ble utviklet enn hva tilfellet er per dato.

Tilbakemeldingene fra næringen, Sjøtjenesten og våre forskningsmiljøer nå er at fleksiristsystemet ikke fungerer tilfredsstillende. Dette kan blant annet forklares med for dårlig seleksjonskapasitet i forhold til fangstmengde. En annen problemstilling er at ristseksjonen er for trang slik at fisken samles opp foran ristene ved for store fangstmengder. Dette vil føre til begrenset seleksjonsevne og fare for «sprenging» av ristsystemet.

Utviklingsseksjonen i samarbeid med Fiskeri og havbruksnæringens forskningsfond ønsker å finansiere en innsats på dette. Forsøkene vil gjennomføres i samarbeid med Universitetet i Tromsø, Sintef fiskeri og havbruk og Havforskningsinstituttet. Havforskningsinstituttet leder arbeidet. Formålet er finne frem til bedre seleksjonsløsninger.

Det er behov for penger til fartøyleie, innkjøp av utstyr, reise og toktgodtgjørelse. Fartøyleie alene stipuleres til +/- kr. 200.000,- pr. døgn.

Seleksjon i snurrevad:

I begynnelsen på 2000-tallet ble det prøvd ut sorteringsrister i snurrevad. Som følge av håndteringsproblemer om bord i fartøyene under forsøkene ble det besluttet å ikke gå videre med det konseptet. Havforskningsinstituttet utviklet en fiskepose laget i knuteløst flettet lin med kvadratiske masker, som en alternativ seleksjonsløsning. Denne kvadratmaskeposen ble senere påbudt brukt i den østlige delen av Barentshavet. Fra 1. januar 2019 ble påbudet om bruk av kvadratmaskepose utvidet til å gjelde alle områder nord for N 64°.

Tilbakemeldingen fra flere hold er at det i enkelte situasjoner foregår mye av seleksjonen i posen etter av sekken er kommet opp til havoverflaten. Med den konsekvens at det flyter fisk ut gjennom maskene. Årsaken til dette kan være flere, men en sannsynlig grunn er at det manipuleres med redskapet slik at fisken ikke kommer bak i seleksjonssekken før redskapet er i havflaten. Dette gjelder spesielt i fiske etter hyse. Problemstillingen er diskutert i møter i 2019 med snurrevadmæringen.

Fiskeridirektoratet vil i samarbeid med FHF og Havforskningsinstituttet bidra til å få gjort noe med denne problemstillingen i 2021, for om mulig å finne frem til løsninger som kan forbedre seleksjonen.

Utviklingsseksjonen vil be om at det avsettes midler til dette prosjektet for 2021 i form av penger til fartøyleie, toktgodtgjørelse, utstyr, reise m.v.

4.12. Sjøkreps

Seleksjon i krepsetrål:

Problemstillingen er rettet mot innblanding av andre arter og spesielt bifangst av torsk i krepsetrålfiskeriet i Skagerrak.

I Norge er det kun tillatt å benytte krepsetrål i fisket etter sjøkreps i Skagerrak, så vel innenfor som utenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene. Tekniske regler tilsier ulike alternativer i forhold til minste tillatte maskevidde i deler av trålen, jfr. Utøvelsesforskriftens § 3 punkt 2, 4, 5 og § 5 siste ledd. Ved bruk av trål etter sjøkreps benyttes i hovedsak mindre maskevidder enn for bruk av stormasket trål (120 mm) noe som kan resultere i uønsket bifangst av mindre fisk.

Prosjektet startet opp i 2019, og var lagt opp som et samarbeidsprosjekt med næringen. Det ble gjennomført møter med næringen, redskapsleverandører, redskapsforskere og forvaltning, og det ble innhentet faglig kompetanse fra DTU Aqua som anses å ha utført de fleste forsøkene i trålfisket etter sjøkreps frem til nå. Det ble deretter bestemt at en fisker fra Hvaler i første omgang skulle teste ut et seleksjonssystem bestående av en kombinasjonsløsning med rist og kvadratmaskeseksjon (seltrapanel). Kvaliteten på resultatene og videoopptakene fra disse forsøkene var ikke tilfredsstillende og på grunn av koronapandemien i 2020 ble dessverre ikke disse forsøkene fulgt opp.

For 2021 ønsker man derfor å starte opp igjen prosjektet sammen med næringen og se på problemstillingene med bifangst på nytt. Nyere resultater fra Danmark viser også at seltrapanelet ikke fungerer som tiltenkt og at det selekterer ut stor kreps og stor fisk og holder igjen mindre fisk og kreps.

Det er i tillegg kommet ønske fra næringen om at de ønsker å bruke krepsetrål andre steder enn i Skagerrak. For å kunne vurdere en slik tillatelse må seleksjonsegenskapene kartlegges bedre og eventuelt et bedre seleksjonssystemet innføres.

Støtte over ordningen kan være fartøyleie, dekke utgifter til eventuell leie av flumetanken i Hirtshals, reise- og toktutgifter, og eventuelle utgifter til innkjøp og frakt av utstyr.

Kunnskapsinnhenting og kartlegging av fangstområder og fangsttynnsats:

Fiske etter sjøkreps med teiner har vært i sterk vekst de siste 10-12 årene, og spesielt på Nord-Vestlandet hvor tall fra Surofi viser at landingene har vært nær en 10-dobling i denne perioden. Det foregår også et betydelig fritidsfiske etter sjøkreps og det antas at mengden bruk og fangster i fritidsfiske også har økt og fortsetter å øke.

Det finnes likevel generelt lite informasjon om sjøkrepsressursene i Norge og det er et betydelig behov for mer kunnskap om denne type fiskeri både med tanke på innsats, intensitet, fangstområder, redskap og tapsproblematikk, fluktåpning og rømmingshull. Med mer kunnskap og oversikt vil forvaltningen ha bedre grunnlag til å regulere denne typen fiskeri og spesielt ha oversikt ved eventuelt fremtidige endringer i ressursen og i fiskeriet.

Fiskeridirektoratet vil derfor etablere en faggruppe bestående av fritidsfiskere og yrkesfiskere og bruke denne faggruppen til å fylle kunnskapshull og løse utfordringer.

Synliggjøring av krepsebruk for å unngå redskapskollisjon og tap:

Fiskeridirektoratet er kjent med at det er mange yrkes- og fritidsfiskere som driver fiske etter sjøkreps med teiner. Sammenlignet med andre fiskerier er andelen fritidsfiskere høy. I enkelte områder er det svært høy tetthet av teiner og det er mye redskapskollisjon og brukskonflikt som fører til ulemper for de som utøver fiske og ikke minst resulterer i redskapstap.

Med bakgrunn i dette ønsker Fiskeridirektoratet å benytte den nevnte faggruppen til å hente kunnskap, og til å invitere krepsefiskere som driver både kommersielt og på fritidsbasis til å diskutere ulike løsninger for merking og synliggjøring av redskap og overflatevak i krepsefiske. Målet er å komme opp med en løsning som gjør det lettere å lese redskapsbildet i krepseområder for å redusere redskapskollisjon og tap av krepseteiner gjennom bedre synlighet av redskap og/ eller overflatevak.

Budsjett over ordningen, sjøkreps:	kr 400.000,-
------------------------------------	--------------

4.13. Seleksjon rekestrål

Overlevelse av reker etter seleksjon fra rekestrål:

Dette prosjektet startet opp høsten 2020 i regi av Havforskningsinstituttet i samarbeid med Utviklingsseksjonen. Formålet er å vurdere overlevelsen av dypvannsreker som blir selektert ut i ordinær rekestrål.

Møreforskning gjorde i 2018 lignende forsøk. «Overlevelse av reker etter seleksjon i rekestrål»

Forsøkene ble gjennomført i forbindelse med prosjektet «optimalisering av fisket med rekestrål» som ble avsluttet 31.12.2019. Til forsøkene brukte Møreforskning fartøyet Johan Ruud. Disse forsøkene ble gjennomført i Troms, nærmere bestemt på Svartnes feltet i Balsfjorden, med de sjøtemperaturene som er i sjøen i det området. Resultatene fra disse forsøkene viste god overlevelse på reker som ble selektert.

Forsøkene fra 2018 ble gjennomført i områder hvor det var liten temperaturskjell mellom havoverflaten og bunn, noe som kan være en årsak til de gode resultatene. I Nordsjøen og Skagerrak så forventer en helt andre temperaturer i vannet, spesielt sommerstid. Dette kan få følger for omfanget av reker som overlever.

Havforskningsinstituttet vil i 2021 også inkludere Møreforskning i arbeidet, i tillegg har FHF kommet på banen med delfinansiering.

Reketrål i Nordsjøen og Skagerrak:

Etter at det ble påbudt med bruk av sorteringsrist i det kystnære reketrålfisket i Nordsjøen og Skagerrak har det blitt gitt fritak fra påbudet om bruk av sorteringsrist i enkelte områder og perioder på grunn av problemer med tang og tare som dekker til sorteringsristen. Resultatet er tap av fangst. Utviklingsseksjonen ønsker å se nærmere på denne problemstillingen for å prøve å finne en løsning som begrenser muligheten for at dette skjer.

Budsjett over Ordningen, reketrål

kr. 2.700.000,-

4.14. Forvaltningsoppfølging av mesopelagisk fiskeri

I løpet av 2019 ble det landet det høyeste kvantum med meso pelagisk fisk så langt. Fangstene ble tatt som ledd i ulike forsøk på basis av tillatelser gitt at Fiskeridirektoratet til lite antall fartøy. Gjennomføringen av fiskeforsøkene ble fulgt opp både med tilstedeværelse om bord og ved landing på enkelt turer. Nordsjøen betraktes som et område hvor det er utfordrende å finne gode løsninger som samtidig ivaretar hensynet til gjeldende reguleringer kvotebelagte arter som kan opptre som bifangst i et meso pelagisk fiske. For å kunne gjennomføre et slikt prøvefiske, så var det helt avgjørende med rask og effektiv kunnskapsinnhenting for å kunne vurdere målrettede tillatelser med vekt på hensyn til redskapsutvikling, fangsthåndtering, områder og fangstsammensetning.

Blandingsfangst fra Atlanterhavet

Laksesild fra Nordsjøen

For 2020 ble innsatsen betydelig redusert. Dette skyldes i all hovedsak begrenset fartøytid for den største aktøren i 2019 av hensyn til salg/nybygg av fartøy og den generelle

koronasituasjonen som har gjort det mer utfordrende å koordinere arbeidet med forskere for deltakelse på fartøyene. Fiskedirektoratet har ikke deltatt på noen forsøk i 2020.

Fiskeridirektoratet avholdt i februar 2020 et konstruktivt møte med relevante næringsaktører og Havforskningsinstituttet. Det var her konsensus om en mer restriktiv vurdering av tillatelser fra Fiskeridirektoratet.

Det er forventet at aktivitetsnivået knyttet til forsøk og utviklingsarbeid vil bli gjenopptatt i 2021 med aktivitet også utover Nordsjøen. I tillegg er det også mulig at etablering av SFI Harvest som ledes av Sintef vil kunne avstedkomme flere ulike forsøk med behov for tillatelse for både kartlegging og høsting på lavere trofisk nivå.

For å sikre at forsøksstillatelser gir en fremdrift i utviklingsarbeidet så vurderes disse etter beskrivelser innen fire hoved akser:

1. Kartlegging/ områder
2. Redskapsutvikling
3. Fangsthåndtering/ utvikling
4. Erfaring med landinger/ rapportering

Forvaltningens grunnlag til å sette presise og riktige vilkår i slike tillatelse har vært utfordrende. På den ene siden skal det tas hensyn ta aktørens frihet for å drive FoU i et slikt nytt fiskeri og på den andre siden forvaltnings hensyn til en forsvarlig gjennomføring og rapportering. For at dette skal bli definert på en best mulig måte er viktig at Fiskeridirektoratet deltar etter behov.

På kort sikt er det er næringen selv som vil komme til å forestå en høy andel av FoU med hensyn på kartlegging, fangstredskap/ metode og fangsthåndtering. For at forvaltningen skal kunne sette riktige og presise vilkår knyttet til eventuell rammer for utforming av redskap, innblanding av uønskede arter, prøvetaking etc. så er det svært viktig at vi er tilstede og tilegner oss kunnskap om utviklingen og hvordan eventuelle vilkår kan og bør settes. Spesielt for Nordsjøen.

Budsjett over ordningen: kr 50.000,-

4.15. Oppfølging av forsøksstillatelser bl a sjøpølse

I Norge er det et sammensatt regelverk som i noen tilfeller kan vanskeliggjøre uttesting av nytt og modifisert fiskeredskap. Derfor forekommer det årlig søknader til Fiskeridirektoratet om å utføre praktiske redskapsforsøk med ny fangstteknologi. Fiskeridirektoratet kan med

hjemmel i havressursloven § 66 gi dispensasjon fra de fleste forbud som hindrer uttestingen av slik teknologi. Når slike dispensasjoner gis er det viktig at forsøksfisket blir fulgt opp og vurdert. Derfor foreslår Fiskeridirektoratet å sette av penger til oppfølging gjennom observatør og systematisere under dispensasjoner gitt med hjemmel i havressursloven §66.

Budsjett over ordningen: kr 50.000,-

4.16. Industritrål, excluder og rist i annen trål

Seleksjon i fiske etter kolmule og øyepål i Nordsjøen:

Etter tilbakemeldinger fra industritrålnæringen i Nordsjøen er det et ønske om at en gjør en ny vurdering av sorteringsristsystemet som er påbudt brukt i industritrål for at det skal kunne brukes på de større trålene som benyttes i dag. Sorteringsristen som er påbudt brukt har et maksimummål basert på den forskningen som ble gjennomført før den ble tatt i bruk. I tillegg er det utviklet et nytt seleksjonskonsept av Egersund trål, som de har kalt for "Excluder". Dette systemet er testet ut av DTU Aqua i Danmark i fiske etter øyepål på Fladen. Tilbakemeldingen er at det fungerer over all forventning i fiskeriet i det området. Ønsket fra vår næring er at en kan ta dette i bruk i norske områder som et alternativ til sorteringsristen. Før en tillater et nytt system så er det viktig å vite at det fungerer etter hensikten også i våre områder. Selv om det fungerte på grunnområdene på Fladen, så vet vi ikke om det vil fungere på dypområdene langs vestskråningen av Norskerenna.

Prosjektet vil på sikt kunne bidra til bedre utsortering av uønsket fisk fra industrifiskfangstene og vil være et viktig bidrag i forhold til rapporten *"Artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter mållartene øyepål og kolmule i perioden 2014-2019"*

FHF er med på en delfinansiering på dette prosjektet. Sintef Hav har prosjektansvaret og samarbeider med UiT og Havforskningsinstituttet.

For å få gjort det vi vil ha svar på vil vi ha behov for midler til fartøyleie, toktgodtgjørelse, reise, utstyr m.v.

Budsjett finansiert over Ordningen kr. 1.500.000,-

4.17. Fiskeredskap, skisser

Fiskeridirektoratet har over tid sett at det er behov for utarbeide våre egne og tidsriktige skisser av fiskeredskaper. Skissene skal beskrive konseptet og hovedbestandelene av de ulike fiskeredskapene som f.eks. garn, line, teine, trål, snurrevad mfl., samt vise forskjeller når enkeltredskaper blir satt sammen og brukt i f.eks. garn- og teinelenker.

Skissene skal brukes i rapporter og infoarbeid, og skal i tillegg gjøres tilgjengelig for nedlasting fra nettsidene våre. Det legges også opp til at skissene skal følge Fiskeridirektoratets nye grafiske profil.

Budsjett over ordningen: kr 100.000,-

4.18. Kongsnegl

Fiskeridirektoratet er nå inne i en prosess der det jobbes med å regulere kongsnegl fiske. I den forbindelse har Fiskeridirektoratet et behov for å tilegne seg praktisk kunnskap rundt dette fiskeriet for å vurdere bifangst, lengdesammensetningen av snegl og bifangst, fiskeriets potensielle fare for spøkelsesfiske og potensielle tiltak knyttet til dette.

Med bakgrunn i dette ønsker Fiskeridirektoratet å sende en person med på dette fisket for å innhente kunnskap og ta prøver av fangster. Utgiftene over ordningen vil primært være til å dekke tokt og reiseutgifter.

Budsjett over ordningen: kr 50.000,-

FISKERIDIREKTORATET

Telefon: 55 23 80 00

E-post: postmottak@fiskedir.no

Internett: www.fiskerdir.no

Livet i havet - vårt felles ansvar